

Бакал Віталій Павлович,
кандидат юридичних наук,
начальник відділу ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-0019-7053

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

У статті досліджено ресурсне забезпечення поліцейських в європейських країнах та вироблено пропозиції для його впровадження в діяльність Національної поліції України. Обґрунтовано, що досвід європейських країн є досить важливим для України тим паче тепер, коли держава йде шляхом євроінтеграції та адаптації внутрішнього законодавства до стандартів ЄС. Зазначено, що за основу слід брати досвід країн, які за побудовою правової системи є наближеними і належать до однієї романо-германської правової сім'ї.

Ключові слова: поліцейські, речове забезпечення, європейський досвід, ефективне використання ресурсів.

Ефективність функціонування Національної поліції України (надалі – НПУ), як центрального органу виконавчої влади, який слугує суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, безпосередньо залежить від її ресурсного забезпечення. Достатність таких ресурсів та своєчасність забезпечення потреби в них впливає на якість виконання завдань поліцейськими, попередження корупції в правоохоронних органах, а також на безпеку поліцейських під час виконання ними службових завдань.

Враховуючи, що правоохоронні органи держави знаходяться в процесі реформування, яке передусім орієнтоване на європейські стандарти, сучасна модель Національної поліції України потребує нових концептуальних підходів до вирішення проблем ресурсного забезпечення поліцейських, і виключне значення для цього має узагальнення досвіду ресурсного забезпечення національних поліцейських структур країн Європейського Союзу.

Метою статті є дослідження ресурсного забезпечення поліцейських у європейських країнах та вироблення пропозицій для впровадження в діяльність Національної поліції України.

Одним із важливих елементів потенціалу розвитку будь-якої організації є ресурси, задіяні у процесі її діяльності. Ресурси (від франц. ressource – допоміжний засіб) – цінності, засоби, можливості, грошові засоби, джерела засобів доходів [1, с. 124]. Сьогодні є два основних підходи до визначення ресурсного забезпечення – статичний та управлінсько-логістичний. Наприклад, у роботі А. Мельник, О. Оболенського, А. Васиної, Л. Гордієнко ресурсне забезпечення трактується як

сукупність ресурсів, що використовуються чи можуть використовуватися організацією для здійснення своєї діяльності. З іншого боку, Т. Безверхнюк [2], А. Чорна [3, с. 93], М. Французова, М. Галабурда та інші обстоюють думку, що сутність ресурсного забезпечення полягає не тільки у використанні чи доступності ресурсів, а й в існуванні управлінського механізму, що має забезпечувати їх ефективне використання. Зокрема, Т. Безверхнюк визначає ресурсне забезпечення як “систему державних заходів, спрямованих на створення матеріальних, правових, інституційних умов перетворення елементів ресурсного простору в засоби досягнення цілей” [4, с. 116].

Ресурсне забезпечення діяльності Національної поліції, на нашу думку, слід розглядати як комплексний процес послідовних, системно пов'язаних й узгоджених між собою логістичних (пошук, мобілізація, накопичення, розподіл і використання ресурсів) та управлінських (прогнозування, планування, контроль, моніторинг, облік, аналіз тощо) етапів, скерованих на забезпечення ефективності результатів її діяльності. Етапи ресурсного забезпечення не можуть існувати самотійно, вони забезпечують діяльність організації, інтегровані до неї.

Питання ресурсного забезпечення правоохоронних органів України розглядалися у працях О.М. Бандурки, З.Ф. Вікулова, В.В. Воробйова, С.М. Єрмакова, М.С. Ільницького, О.В. Ковальова, Ю.В. Коречкова, О.О. Крилова, Н.З. Кунца, С.Л. Курило, П.В. Нєлезіна, А.Ю. Пантелеєва, Н.А. Пєлих, В.М. Плішкіна, О.І., Пожарова, О.С. Проневич, В.М. Раєва, Б.Б. Ривкіна, Р.М. Сапронова, О.Ю. Синявської, М.Д. Смірнова, В.В. Тіванова, І.В. Шамрая, С.О. Шатрави.

О. Буданова, В. Бутиліна, О. Губанова, О. Зубкова, В. Ілларіонова, М. Кіреєва, Л. Колодкіна, О. Кононова, О. Коренева, В. Коробова, О. Крилова, О. Майдикова, В. Мельника, В. Морозова, В. Петрожицький, В. Сальников, В. Сергєвнїн, О. Столяренко, В. Чернявський, І. Шушкевич та ін. розглядали аспекти адміністративно-правового регулювання речового забезпечення працівників органів внутрішніх справ.

Наукові розробки та публікації з окремих питань державного управління у сфері ресурсного забезпечення поліції європейських країн здійснювалися в працях І. Арістової, С. Браткова, В. Губанова, О. Горшкової, В. Доненка, І. Зозулі, В. Заросила, В. Ковальської, Н. Матюхіної, С. Петкової, О. Проневича, О. Серьогіна та ін. А також зарубіжних учених таких, як: М. Бентон, Р. Бойд, Д. Брандес, П. Вікстрем, А. Воллмер, Ф. Гортєзі, Д. Грін, А. Даттон, Ф. Дєніз, Д. Доллінг, А.В. Кєллі, В. Леонард, Р.Л. Ліфтон, Д. Моріссон, С. Ойгард, М. Пагон, Р. Перкінс, Дж. В. Поттер, А. Рис, Р.Д. Свон, Р. Таннехілл, О.В. Уїлсон, Р. Уолмслі, П.Р. Уєйс, П. Фармер, С. Філіпс, А.Б. де Фонтєне, З. Франке, Р. Харріс, Л. Шєрман, Г. Шнайдер, В. Штерн та ін. Водночас європейський досвід у цій сфері потребує більш поглибленого вивчення та вироблення пропозицій щодо його адаптації в Україні.

Досліджуючи ресурсне забезпечення національних поліцейських структур зарубіжних країн, потрібно розуміти взаємозв'язок між таким забезпеченням та підходами до організації поліцейської діяльності в цих країнах у цілому. Специфіка державного управління такими структурами насамперед визначає підходи до їх ресурсного забезпечення.

Необхідно зазначити, що поліцейська діяльність європейських країн регламентується Кодексом поведінки службовців правопорядку та Основними принципами застосування сили і зброї, визначеними ООН, а також двома документами Ради Європи: Декларацією про поліцію та Європейським кодексом поліцейської етики [5, с. 345], і на сьогодні теж є об'єктом інтенсивних адміністративних системно-структурних перетворень.

Залежно від організації управління поліцейськими структурами сучасна поліцейська діяльність європейських країн визначається двома основними моделями її організації: централізованою та децентралізованою. Але наразі частіше використовується комбінована форма управління та забезпечення.

Перша модель характеризується жорстким централізованим управлінням поліцейськими відомствами з боку держави, домінуючою роллю міністерства внутрішніх справ, директивним стилем управління й жорсткою вертикаллю підпорядкування низових ланок центральним органам, владною “вертикаллю” повноважень [6, с. 154]. Ресурсне забезпечення та головне управління ним здебільшого залежить від держави.

Друга модель вирізняється децентралізацією управління, підвищенням повноважень місцевих органів влади і меншими за обсягом поліцейськими функціями [7, с. 70–75]. Для неї характерні відсутність єдиного загальнонаціонального органу, множинність поліцейських сил загальнодержавного, регіонального та місцевого рівнів, переважне зосередження важелів управління поліцейськими силами в руках обласних (регіональних) органів державної влади та органів місцевого самоврядування, яка передбачає значну роль муніципальних органів влади в управлінні поліцією. Джерелами ресурсів виступають місцеві органи, визначаючи їх кількість залежно від потреб забезпечення правопорядку та вимог громадськості.

При такому підході внутрішня безпека забезпечується тільки силами цивільної поліції (Швеція, Данія, Норвегія, Ірландія, Фінляндія), а характерним є невисокий рівень злочинності, відсутність серйозних політичних і соціальних конфліктів, тому вони не потребують спеціальних поліцейських формувань збройних сил.

У країнах ЄС модель децентралізованої поліції, організованої на принципах самоврядування, зберігається лише у Швейцарії [8, с. 201], де відсутня загальнонаціональна поліція, а чисельність органів правопорядку і принципи їх функціонування визначають окремі місцеві (кантональні) органи влади на підставі чітких форм взаємовідносин і правила регіонального співробітництва у сфері правопорядку, розроблені конфедерацією кантональних комендантів поліції Швейцарії та об'єднанням шефів міської поліції.

Одним із канонів класичної парадигми децентралізованої організації діяльності поліції є покладання тягаря її фінансування на місцевий бюджет [9, с. 41–45], однак нині створено прецеденти диверсифікації джерел фінансування подібних формувань.

Наприклад, у Великобританії місцева поліція отримує фінансування зі спеціального поліцейського фонду, що складається з двох частин, а саме: асигнувань (дотацій) муніципалітетів, отримуваних від збору місцевих податків і деяких

інших локальних джерел фінансових надходжень; коштів державного бюджету (50 % від установлених видатків). Характерно, що надходження другої частини коштів забезпечується казначейством за поданням міністерства внутрішніх справ за умови, якщо діяльність муніципальних поліцейських формувань визнана відповідною вимогам щодо ефективного поліцейського обслуговування, надання необхідної допомоги іншим поліцейським підрозділам, дотримання загальнонаціональних стандартів поліцейської діяльності [9, с. 41–45]. Фінансування забезпечення форменим одягом поліції здійснюється в рівному розмірі як національним, так і регіональними урядами, в іншому “регіоналам” надається повна автономія [10].

Найбільш поширена комбінована (напівцентралізована) модель, особливістю якої є: наявність загальнонаціонального органу (міністерства), відповідального за забезпечення внутрішньої безпеки, координація діяльності розрізнених поліцейських служб; співіснування державних поліцейських служб загальнонаціонального (федерального) та регіонального (рівня штату, землі), а також державної та муніципальної поліції з пріоритетністю розвитку державної поліції [11, с. 148].

Часткова децентралізація поліцейської діяльності здійснена в Болгарії, Чехії, Румунії. У Хорватії вона є неповною, з високим рівнем централізації в оперативних напрямках, у Боснії та Герцеговині – висока, але вирізняється регіональністю підрозділів, у Чорногорії з 2001 року ступінь децентралізації низький, а в Македонії – дуже високий, у Сербії децентралізація поліції незначна, часткового характеру вона також Словенії. Наприклад, відповідно до Закону про поліцію Словенії від 18 липня 1998 року, всі поліцейські служби країни підпорядковані Міністерству внутрішніх справ, уповноваженому на розв’язання організаційних, кадрових і фінансових питань функціонування органів поліції, а також на координацію взаємодії її підрозділів із державними органами влади [12, с. 98–100].

Низьким рівнем децентралізації характеризується організаційна структура поліцейської системи в Угорщині та Польщі [13, с. 280–284].

Розглянемо децентралізований підхід до ресурсного забезпечення на прикладі Польщі. Управління поліцією Польщі здійснюється за такою схемою: головна комендатура поліції – воєводська комендатура – повітова (районна) комендатура. Поліція Польщі складається з галузевих служб: кримінальної, превентивної і сприяючої (допоміжної) діяльності поліції. У структурі поліції функціонує також судова поліція, повноваження та засади організації якої визначаються Міністром внутрішніх справ і адміністрації за погодженням з Міністром юстиції [11, с. 145–167].

Правову основу діяльності польської поліції складають спеціальний Закон “Про поліцію” від 06.04.1990, а також низка підзаконних нормативно-правових актів, а саме: розпорядження Ради Міністрів “Про способи провадження при виконанні деяких повноважень поліцейських” від 26.07.2005, розпорядження Ради Міністрів “Про визначення випадків, а також умов і способів застосування поліцейськими засобів безпосереднього примусу” від 17.09.1990, розпорядження Міністра внутрішніх справ і адміністрації “Про озброєння поліції” від 15.11.2000, розпорядження Ради Міністрів “Про особливі умови та способи провадження

при застосуванні поліцейськими вогнепальної зброї та засади застосування вогнепальної зброї відділами та структурними підрозділами поліції” від 19.07.2005, розпорядження Міністра внутрішніх справ і адміністрації “Про обмундирування поліцейських” від 20.05.2009, а також “Засади професійної етики поліцейського” (затверджено розпорядження головного коменданта поліції від 31.12.2003 № 805) [14, с. 741].

Відповідно до ст. 70 Закону Польщі “Про поліцію”, поліцейський отримує безоплатне обмундирування та інше речове майно, передбачене законодавством. Міністр внутрішніх справ, за узгодженням з міністром, відповідальним за публічні фінанси, має визначити шляхом видання наказу, розмір та умови надання грошового еквівалента взамін за обмундирування, враховуючи: 1) елементи обмундирування, які є базою для визначення розміру еквівалента; 2) спосіб встановлення розміру еквівалента; 3) процедуру та випадки надання, повернення та призупинення виплати еквівалента; 4) строки виплати або повернення еквівалента. Стаття 71 цього ж Закону встановлює, що підрозділи та організаційні складові поліції, а також поліцейські отримують оснащення, необхідне для виконання службових функцій. Норми оснащення, докладні принципи його надання та використання визначає Головний Комендант Поліції [15].

Головною комендатурою поліції Польщі в положенні “Про стройові правила поліції” визначені вимоги до зовнішнього вигляду і поведінки польських правоохоронців.

Поліція Німеччини також не є єдиною централізованою системою, їй властивий чіткий розподіл на федеральні органи поліції і поліцію земель. Правове регулювання поліції знаходиться у винятковому віданні земель, крім діяльності, що стосується кримінальних справ, де керівництво і контроль за поліцейською діяльністю здійснюється федеральними органами [16].

У Франції у сфері правоохоронної діяльності провідною силою державної влади залишається Національна жандармерія. На відміну від цивільних поліцейських установ, жандармерія має таку ж саму організацію, форму одягу та речове забезпечення в цілому, як і французька армія. Багатоманітність покладених на жандармерію завдань визначає її подвійну підпорядкованість, з одного боку, Міністерству внутрішніх справ, а з іншого, – Міністерству юстиції [17, с. 114–120]. Французька поліція перебуває в системі Міністерства внутрішніх справ і складається з кількох структур, головними з яких є Національна поліція і жандармерія. Міністерство внутрішніх справ створює дирекції, зокрема, Генеральну дирекцію Національної поліції. Дирекцію очолює Генеральний директор. Директор призначається і звільняється з посади Радою міністрів Французької Республіки за поданням Міністра внутрішніх справ. Генеральна дирекція Національної поліції діє на всій території Франції, крім Парижа, де компетентна префектура поліції, що безпосередньо підпорядковується Міністру внутрішніх справ. У структуру однієї з шести “діючих дирекцій” входить операційне управління відділу матеріально-технічного забезпечення. Для відділів паризької поліції і поліції “малої корони” управління забезпечує використання спеціального обладнання або техніки, що відповідає особливим оперативним потребам. Забезпечує придбання, показ і технічне обслуговування інформаційного устаткування, транспортних засобів,

© Bakal Vitalii, 2020

обмундирування, озброєння, копіювального обладнання та спеціального технічного матеріалу. Крім того, у внутрішню організацію служби входить відділ людських ресурсів та технологічного забезпечення, що завідує кадрами, забезпеченням форменим одягом, документацією і здійснює контроль за бюджетом та за підготовкою особового персоналу [18, с. 115–122].

Комбінована (інтегрована) модель управління поліцією характерна для Великобританії, ФРН, Нідерландів, де поєднуються ознаки двох згаданих вище моделей. Зокрема, у Великобританії поліцейська система ґрунтується на поєднанні повноважень держави й органів місцевого самоврядування у сфері правопорядку.

Щодо поліції Фінляндії, то її повноваження врегульовані в законах “Про поліцію” (1995), “Про застосування примусових заходів” (1995), “Про провадженні попереднього слідства” та “Про державну цивільну службу”. Крім того, Міністр внутрішніх справ Фінляндії і Національний комісар поліції вправі видавати нормативні акти, що регламентують окремі аспекти діяльності поліції, зокрема щодо матеріального забезпечення уніформою поліції. У 2004 році Державна рада Фінляндії затвердила програму внутрішньої безпеки, яка є великим, розрахованим на кілька років планом розвитку національної безпеки у Фінляндії. Завдання програми – консолідувати всі сили, зайняті у сфері внутрішньої безпеки, і визначити їхні спільні цілі. При ній організовано центр матеріально-технічного забезпечення поліції, який спеціалізується на постачанні поліції обладнанням та технічними засобами. На відміну від інших підрозділів поліції, центр матеріально-технічного забезпечення фінансує свою діяльність продажем своїх послуг і продукції [19].

Фінська практика щодо ресурсного забезпечення є позитивною для України, адже сама система із забезпечення налагоджена і ефективно функціонує завдяки створеному Центру матеріально-технічного забезпечення.

З досвіду Сполучених Штатів Америки запозичити можна здійснення матеріального забезпечення форменим одягом поліції за рахунок муніципальних та окружних правоохоронних органів, а не за рахунок коштів державного бюджету.

Ці моделі зумовлені історичними, економічними, політичними, географічними та іншими особливостями кожної конкретної країни. На думку дослідників, сучасні моделі управління діяльністю поліції та її ресурсного забезпечення повною мірою корелюються з різними формами державного устрою.

Правова система України, з огляду на притаманні їй особливості, за більшістю ознак умовно належить до континентальної правової сім'ї. Наша держава історично має спільні риси у становленні та розвитку багатьох державно-правових інститутів і явищ, зокрема й поліції, з країнами, які уособлюють класичне уявлення про правову систему романо-германського (континентального) типу. З практичного погляду, дослідження правового статусу поліції у відповідних країнах континентальної Європи має актуальність, оскільки постійно активізується інтеграційне наближення України до ЄС [20, с. 169–173; 21, с. 212; 22, с. 461–466].

Підсумовуючи, слід зазначити, що досвід європейських країн є досить важливим для України тим паче тепер, коли держава йде шляхом євроінтеграції та адаптації внутрішнього законодавства до стандартів ЄС. За основу все ж слід брати досвід країн, які за побудовою правової системи є наближеними і належать

до однієї романо-германської правової сім'ї. Наразі в Україні відбуваються інноваційні зміни в системі правоохоронних органів, які розгортають можливі перспективи використання міжнародного (європейського) досвіду в механізмах матеріального забезпечення. Його використання при проведенні реформи правоохоронних органів, безсумнівно, сприятиме розв'язанню відомчих проблем, оптимізації та адаптації законодавчого регулювання, опануванню нових видів діяльності, а також виконанню завдань моніторингу та поліпшенню механізмів ресурсного забезпечення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Словник іншомовних слів / за ред. О.С. Мельничука. К.: Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1974. 776 с.
2. *Безверхнюк Т.* Принципи ресурсного забезпечення регіонального управління URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Ardu_o/2009_1/R_1/Bezverhruk.pdf (дата звернення: 19.01.2020).
3. *Чорна А.* Структура ресурсного забезпечення економічної безпеки підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2009 № 4. Т. 1. С. 93.
4. *Христенко Л.М.* Особливості ресурсного забезпечення діяльності підприємства. *Економіка і регіон*. ПолтНТУ. 2015. № 6(55). С. 116.
5. Закони України. Міжнародні договори України. К.: Верховна Рада України, Інститут законодавства, 1998. Т. 14. 808 с.
6. *Губанов А.В.* Полиция зарубежных стран. Организационно-правовые основы, стратегия и тактика деятельности. М.: МАЭП, 1999. 288 с.
7. *Мартиненко О.А.* Стан дотримання законності у діяльності британської поліції. Вісник нац. ун-ту внутр. справ. 2004. № 26. С. 70–75.
8. Організація діяльності поліції зарубіжних країн: навч. посіб. / В.О. Заросило, В.О. Басс, І.Р. Курилін, С.І. Братков. К.: Акад. управління МВС, 2007. 250 с.
9. *Бухтіяров О.* Муніципальні поліцейські органи деяких зарубіжних країн: повноваження та порядок фінансування. Підприємництво, господарство і право. 2009. № 1. С. 41–45.
10. *Карасев М.* Полиция: опыт реформ URL: <http://polit.ru/article/2010/08/30/police/> (дата звернення: 19.01.2020).
11. *Проневич О.С.* Моделі управління поліцією: аналіз зарубіжного досвіду. Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності: зб. наук. праць. 2009. № 1. С. 145–167.
12. *Пагон М.* Сущность полицейской реформы в Словении. Реформирование полиции в странах Центральной и Восточной Европы: процесс и прогресс. К.: Задруга, 2005. С. 98–100.
13. Реформирование полиции в странах Центральной и Восточной Европы: процесс и прогресс / под ред. М. Капарини, О. Маренина. К.: Задруга, 2005. 296 с.
14. *Проневич О.С.* Роль і місце поліції в системі органів публічної адміністрації Польщі. Форум права. 2010. № 4. С. 741.
15. Про поліцію: Закон Республіки Польща від 6.04.1990 URL: <http://www.pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/Poland.pdf> (дата звернення: 19.01.2020).
16. Полиция Германии URL: <http://city-de.info/politika-germanii/153-policiya-germanii.html> (дата звернення: 19.01.2020).
17. *Бирюков П.Н.* Полиция Франции. Жандармерия. Евразийский юридический журнал. 2009. № 10. С. 114–120.
18. *Бирюков П.Н.* Полиция Французской Республики. Национальная полиция. Евразийский юридический журнал. 2009. № 8. С. 115–122.
19. Полиция Финляндии. Министерство внутренних дел. URL: <http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf> (дата звернення: 19.01.2020).
20. *Передерій О.С.* Компетенція як елемент правового статусу поліції держав континентальної правової сім'ї (теоретичний аспект). Форум права. 2007. № 2. С. 169–173.
21. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / Бориславська О.М., Заверуха І.Б., Школик А.М. та ін. Центр політико-правових реформ. К., 2012. 212 с.

22. *Соболь Є.Ю., Коломойцев С.С.* Досвід організації та діяльності поліції провідних країн Європи. Форум права. 2010. № 2. С. 461–466.

REFERENCES

1. Slovnyk inshomovnykh sliv. “Dictionary of Foreign Words” / ed. O.S. Melnychuk. K.: Head. ed. URE AN URSR, 1974. 776 p. [in Ukrainian].
2. *Bezverkhniuk, T.* (2009) Pryntsypy resursnoho zabezpechenna rehionalnoho upravlinnia. “Principles of Resource Support of Regional Management”. Bulletin of Khmelnytsky National University 4. Vol. 1. P. 93 URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Apdu_o/2009_1/R_1/Bezverhruk.pdf (Date of Application: 19.01.2020) [in Ukrainian].
3. *Choma, A.* (2009) Struktura resursnoho zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky pidpryemstva. “The Structure of Resource Provision of Economic Security of the Enterprise”. Bulletin of Khmelnytsky National University 4. Vol. 1. P. 93 [in Ukrainian].
4. *Khrystenko, L.M.* (2015) Osoblyvosti resursnoho zabezpechennia diialnosti pidpryemstva. “Features of Resource Provision of the Enterprise”. Economy and Region. PolNTU. No 6(55). P. 116 [in Ukrainian].
5. Zakony Ukrainy. Mizhnarodni dohovory Ukrainy. “Laws of Ukraine. International agreements of Ukraine”. K.: The Verkhovna Rada of Ukraine, Institute of Legislation, 1998. Vol. 14. 808 p. [in Ukrainian].
6. *Hubanov, A.V.* (1999) Politsiya zarubezhnykh stran. Organizatsionno-pravovyye osnovy, strategiya i taktika deyatelnosti. “Police of Foreign Countries. The Legal Framework, Strategy and Tactics”. M., 288 p. [in Russian].
7. *Martynenko, O.A.* (2004) Stan dotrymanna zakonnosti u diialnosti brytanskoï politsii. “The Condition of the Establishment of Legal Principles in the Field of British Police”. Bulletin NAVS. No 26. P. 70–75 [in Ukrainian].
8. *Zarosylo, V.O. Bass, V.O. Kurylin, I.R. Bratkov, S.I.* and others (2007) Orhanizatsiia diialnosti politsii zarubizhnykh krain. “Organization of Police Activities of Foreign Countries”: textbook / K.: Academy of Management of the Ministry of Internal Affairs. 250 p. [in Ukrainian].
9. *Bukhtiyarov, O.* (2009) Munitsypalni politseyski orhany deiakykh zarubizhnykh krain: povnovazhennia ta poriadok finansuvannia. “Municipal Police Authorities of Some Foreign Countries: Powers and Funding”. Entrepreneurship, Economy and Law 1, 41–45 [in Ukrainian].
10. *Karasiev, M.* Politsiya: opyt reform. “Police: Experience of Reforms”. URL: <http://polit.ru/article/2010/08/30/police/>. (Date of Application: 19.01.2020) [in Russian].
11. *Pronevych, O.S.* (2009) Modeli upravlinnya politsiyeyu: analiz zarubizhnoho dosvidu. “Models of Police management: analysis of foreign experience. Problems of Jurisprudence and Law Enforcement: coll. of scient. Studies. No 1. P. 145–167 [in Ukrainian].
12. *Pagon, M.* Sushchnost politseyskoy reformy v Slovenii. Reformirovaniye politsii v stranakh Tsentral'noy i Vostochnoy Yevropy: protsess i progress. “The Essence of Police Reform in Slovenia. Police Reform in Central and Eastern Europe: Process and Progress”. K.: Zadruga, 2005. P. 98–100 [in Russian].
13. Reformirovaniye politsii v stranakh Tsentral'noy i Vostochnoy Yevropy: Protsess i Progress. “Police Reform in Central and Eastern Europe: Process and Progress”/ eds M. Kaparini, O. Marenin. K.: Zadruga, 2005. 296 p. [in Russian].
14. *Pronevych, O.S.* (2010) Rol' i mistse politsiyi v systemi orhaniv publichnoi administratsii Polshchi. “The Role and Place of the Police in the System of Public Administration in Poland”. Law Forum 4. P. 741 [in Ukrainian].
15. About the Police: Law of the Republic of Poland of April 6, 1990. URL: <http://www.pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/Poland.pdf>. (Date of Application: 19.01.2020) [in Ukrainian].
16. Politsiya Germanii. German Police. URL: <http://city-de.info/politika-germanii/153-policiya-germanii.html> (Date of Application: 19.01.2020) [in Russian].
17. *Biryukov, P.N.* (2009) Politsiya Frantsii. Zhandarmeriya. “French Police. Gendarmerie”. Eurasian Law Journal 10, 114–120 [in Russian].
18. *Biryukov, P.N.* (2009) Politsiya Frantsuzskoy Respubliki. Natsionalnaya politsiya. “National Police”. Eurasian Law Journal 8, 115–122 [in Russian].
19. Politsiya Finlyandii. Ministerstvo vnutrennikh del. Finnish Police. Ministry of the Interior. URL: <http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf> (Date of Application: 19.01.2020) [in Russian].

© Bakal Vitalii, 2020

20. *Perederiy, O.S.* (2007) Kompetentsiya yak element pravovoho statusu politysi derzhav kontynental'noyi pravovoyi simeyi (teoretychnyy aspekt). "Competence as an Element of the Legal Status of the Police of the Continental Legal Family (theoretical aspect)". *Law Forum* 2, 169–173 [in Ukrainian].

21. *Boryslavska, OM, Zaverukha, I.B., Shkolyk, A.M.* etc. (2012) Detsentralizatsiya publichnoyi vlyady: dosvid yevropeys'kykh krayin ta perspektyvy Ukrainy. "Decentralization of Public Power: Experience of European Countries and Prospects of Ukraine". K. 212 p. [in Ukrainian].

22. *Sobol, Ye.Yu., Kolomoitsev, S.S.* (2010) Dosvid orhanizatsiyi ta diyal'nosti politysiy providnykh krayin Yevropy. "Experience in Organizing and Operating the Police of Leading European Countries. *Law Forum* 2, 61–466 [in Ukrainian].

UDC 351.74.073.53(4)

Bakal Vitalii,

Candidate of Juridical Sciences,

Head of the Department,

State Research Institute of the MIA Ukraine,

Kyiv, Ukraine,

ORCID ID 0000-0003-0019-7053

**RESOURCING OF POLICEMEN: EUROPEAN EXPERIENCE
FOR UKRAINE**

Paper studies the resourcing of police officers in European countries and suggests several proposals for its implementation into the activities of the National Police of Ukraine. It is substantiated that the experience of European countries is quite important for Ukraine, especially nowadays that the country is on the path of European integration and adaptation of domestic legislation to EU standards. It is noted that the experience of countries that are close in the construction of the legal system and belong to the same Romano-Germanic law family should be taken as a basis.

It is mentioned that due to the organization of management of police structures the modern police activity of the European countries is defined by two basic models of its organization: centralized and decentralized. But nowadays the combined form of management and maintenance is more often used. One of the canons of the classical paradigm of decentralized organization of police activity is to impose the burden of its funding on the local budget, but now there are precedents for diversification of funding sources for such formations.

The most common combined (semi-centralized) model, which features are: the presence of a national body (ministry) responsible for ensuring internal security, coordination of the activities of separate police services; coexistence of state police services of national (federal) and regional (state, land level), as well as state and municipal police with priority for the development of state police.

It is substantiated that the experience of European countries is quite important for Ukraine, especially now when the country is on the path of European integration and adaptation of domestic legislation to EU standards. It is noted that the experience of countries that are close by the construction of the legal system and belong to the same Romano-Germanic legal family should be taken as a basis.

Keywords: police, material support, European experience, efficient use of resources.

Отримано 14.02.2020

© Bakal Vitalii, 2020

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2020.1\(47\).5](https://doi.org/10.36486/np.2020.1(47).5)

Issue 1(47) 2020

<http://naukaipravohorona.com/>